

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Ο σκοπός (τελικό αίτιο) εκφέρεται στα λατινικά με τους παρακάτω τρόπους (κειμ. 49 σχολ. βιβλίου):

1. ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ → ut + υποτακτική ενεστ.(από αρκτ.χρ.) ut + υποτακτική πρτ.(από ιστορ.χρ.)	Complures praedonum duces forte, ut salutarent, ad eum venerunt. (μάθ. 36)
2. ΑΝΑΦΟΡΙΚΗ - ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ→ qui/quae/quod + υποτακτική ενεστ.(από αρκτ.χρ.) qui/quae/quod + υποτακτική πρτ.(από ιστορ.χρ.)	Complures praedonum duces forte, qui salutarent, ad eum venerunt.
3. ΣΟΥΠΙΝΟ ΣΕ –UM	Complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt.
4. γενική γερονδίου + causa, gratia	Complures praedonum duces forte salutandi causa ad eum venerunt.
5. ad, in + αιτιατική γερονδίου	Complures praedonum duces forte ad salutandum ad eum venerunt.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

A. Στις τελικές και αναφορικο-τελικές προτάσεις ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων(Εκφέρονται δηλαδή με υποτ.ενεστ. σε εξάρτηση από ρήμα αρκτικού χρόνου και με υποτ. παρατ. όταν εξαρτώνται από ρήμα ιστορ. χρόνου)

B. Στις αναφ.-τελικές προτάσεις, το σουπίνο και το εμπρόθετο γερούνδιο (4/5) χρειαζόμαστε πάντα ενεργητική σύνταξη (αν δηλαδή στην τελική πρόταση η σύνταξη είναι παθητική πρέπει να κάνουμε τη μετατροπή)Στις περιπτώσεις βέβαια 4 και 5, αν υπάρχει αντικείμενο σε αιτιατική πρέπει να κάνουμε τη γερ/κη έλξη=υποχρεωτική(μετατροπή δηλ. της ενεργητικής σύνταξης με γερούνδιο και αντικ. → σε παθ. σύνταξη με γερ/κο και υποκ.)

Προσοχή: με τα αποθετικά ρήματα δεν αντιμετωπίζουμε πρόβλημα επειδή έχουν ενεργητική σημασία.

Γ. Στις περιπτώσεις 4 και 5(εμπρόθετο γερούνδιο) ,αν υπάρχει αντικείμενο σε αιτιατική,πρέπει να κάνουμε γερονδιακή έλξη(υποχρεωτική γερ/κη έλξη)

Προσοχή: Στην περίπτωση που δεν έχουμε αντικείμενο(σε αιτιατική) ή το αντικείμενο είναι ουδέτερο δεικτικής αντωνυμίας, τότε δε χρειάζεται να κάνουμε καμία αλλαγή.(η γερ/κη έλξη είναι αδύνατη)

Τα παραδείγματα στα κείμενα της Γ' Λυκείου:

ΜΑΘΗΜΑ 31

Congrediamur, **ut cernatur**

Congrediamur, **qui cernamus** (χρησιμοποιούμε ενεργητική σύνταξη, διότι η αναφορ. αντωνυμ. qui, που αναφέρεται στο εννοούμενο υποκ. του congrediamur (nos), λειτουργεί ως υποκ.

Congrediamur **cretum**

Congrediamur **cernendi causa**

Congrediamur **ad cernendum**

ruit **in certamen** (το ουσιαστικό certamen προέρχεται από το ρήμα certo(1^η))

ruit, **ut certaret**

ruit, **qui certaret**

ruit **certatum**

ruit **certandi causa**

ruit **ad certandum**

Προσοχή: αυτούς τους τρόπους δήλωσης του σκοπού μπορούμε να τους χρησιμοποιήσουμε και στην περίπτωση που έχουμε **ad, in + αιτιατ. ουσιαστικού ή δοτική κατηγορηματική του σκοπού** και το ουσιαστικό είναι ρηματικό παράγωγο.

ΜΑΘΗΜΑ 32

...ad intuendum (imagines AP)...

ut intueremur

quas intueremur

intuitum

intuendi causa imagines → υποχρ. γερ. έλξη **imaginum intuendarum causa**

ad intuendum imagines → υποχρ. γερ. έλξη **ad intuendas imagines**

Στις περιπτώσεις 4, 5 κάνουμε υποχρ. γερ. έλξη εφόσον μας δώσουν αντικείμενο σε αιτιατική όπως το imagines

ad imitandum (imagines AP)...nobis reliquerunt

ut imitaremur

quas imitaremur

imitatum

imitandi causa imagines → υποχρ. γερ. έλξη **imaginum imitandarum causa**

ad imitandum imagines → υποχρ. γερ. έλξη **ad imitandas imagines**

Στις περιπτώσεις 4, 5 κάνουμε υποχρ. γερ. έλξη εφόσον μας δώσουν αντικείμενο σε αιτιατική όπως το imagines

ΜΑΘΗΜΑ 34

Complures praedonum duces forte ad eum venerunt **ut salutarent.**
Complu res praedonum duces forte ad eum venerunt **qui salutarent.**
Complures praedonum duces forte **salutatum** ad eum venerunt.
Complures praedonum duces forte ad eum venerunt **salutandi causa.**
Complures praedonum duces forte ad eum venerunt **ad salutandum.**

cum venisse eos existimasset **ut se ipsum caperent.**
cum venisse eos existimasset **qui se ipsum caperent.**
cum se ipsum **captum** venisse eos existimasset.
cum venisse eos existimasset **sui ipsius capiendi causa.**
cum venisse eos existimasset **ad se ipsum capiendum.**

Praedones venerunt **ut virtutem eius admirarentur.**
Praedones venerunt **qui virtutem eius admirarentur.**
Praedones vitutem eius **admiratum** venerunt.
Praedones venerunt **virtutis eius admirandae causa.**
Praedones venerunt **ad virtutem eius admirandam.**

ΜΑΘΗΜΑ 36

Manius Curius Dentatus maxima frugalitate utebantur **quo facilius ... posset.**
Manius Curius Dentatus maxima frugalitate utebantur **qui facilius ...posset.**

cum ... attulissent, **ut eo uteretur** ,...
cum ... attulissent **qui eo uteretur** , ...
cum ... attulissent **usum eo** , ...
cum ... attulissent **eo utendi causa** , ...
cum ... attulissent **ad eo utendum** ,...

Σημείωση: Στις περιπτώσεις 4 και 5, παρόλο που έχουμε εμπρόθετο γερούνδιο με το ρήμα utor + αφαιρετική, δεν είναι δυνατή η γερουνδιακή έλξη, επειδή το αντικείμενο είναι ουδέτερο αντωνυμίας

ΜΑΘΗΜΑ 40

Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat **ut iudicaretur C. Marius ... hostis.**
Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat, **qui iudicaret C. Marium ... hostem**
Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat **iudicatum C. Marium... hostem.**
Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat **C. Marii hostis iudicandi causa**
Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat **ad C. Marium hostem iudicandum.**

ΜΑΘΗΜΑ 41

Quin, homo inepte, taces, **ut consequaris**, quod vis?
Quin, homo inepte, taces, **qui consequaris**, quod vis?
Quin, homo inepte, taces, **consecutum**, quod vis?
Quin, homo inepte, taces, **consequendi causa**, quod vis?
Quin, homo inepte, taces, **ad consequendum**, quod vis?

ΜΑΘΗΜΑ 49

poposcit cultellum tonsorium **ut resecaret ungues**.
poposcit cultellum tonsorium **quae resecaret ungues**.
poposcit cultellum tonsorium **resectum ungues**.
cultellum tonsorium quasi **unguium reseccandorum causa** poposcit.
poposcit cultellum tonsorium **ad reseccandos ungues**.

Brutus venit **ut obiurgaret eam**.
Brutus venit **qui obiurgaret eam**.
Brutus venit **obiurgatum eam**.
Brutus venit **obiurgandae eius causa**.
Brutus **ad eam obiurgandam** venit.

Καλαϊτζίδου Φ. - Πούλιος Κ.